

ת"פ 14129/09/13 - מדינת ישראל נגד יעקב דיין (אסיר, עד-על אחזקות בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

14 אפריל 2016

ת"פ 14129-09-13 מדינת ישראל נ'
דיין (אסיר) ואח'
לפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יעקב דיין (אסיר)
2. עד-על אחזקות בע"מ

הנאשמים

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד לואי עיאדאת

ב"כ הנאשמים: עו"ד קובי גולדמן, עו"ד מיכאל כשכאש ועו"ד ניב (ממשרד עו"ד דורון ברזילאי)

הנאשם 1

החלטה

המזכירות תעדכן את פרטי המייצגים.

ניתנה והודעה היום ו' ניסן תשע"ו, 14/04/2016 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת

גזר דין

תמצית הכרעת הדין

הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת ראיות כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין.

כתב האישום ייחס לנאשמים, חברה ובעל מניותיה ומנהלה, מגוון עבירות מס, רובן ככולן עבירות על פקודת מס הכנסה,

עמוד 1

שנעברו בכוונה להתחמק ממס. העבירות כולן נבעו מפעילות ארגון וביצוע השתלות כליה מחוץ לישראל למטופלים ישראליים בשנים 1999 - 2007 בגינה שולם לנאשמים סכום כולל של 117,456,580 ₪. מתוך הסכום הכולל סך של כ- 110 מיליון ₪ לא דווח בדוחות לשנים 1999-2006 כהכנסות, כשלשנת 2007 לא הוגש דו"ח על ההכנסות כלל. היתרה בסך כ- 7.5 מיליון ₪ בשנים 1999-2000 דווחה כהכנסות בדוחות, אך בקשר אליה בוצעו פעולות של איפוס הלכה למעשה של ההכנסה על ידי זקיפת הוצאות בשיעור ההכנסה.

בתום הליך שמיעת ראיות, הורשעו הנאשמים בכל שיוחס להם (כשצינתי ביחס לחלק מהעבירות שיוחס בהן ריבוי עבירות, שמספר העבירות ידוע ויש להרשיע בו, הכל כמפורט בהכרעת הדין).

זאת, לאחר ששוכנעתי מעבר לספק סביר כי פעילות השתלת הכליות בוצעה על ידי הנאשמים ולא על ידי החברות הזרות שהוצגו על ידי הנאשמים כבעלות הזכויות בפעילות. בהכרעת הדין קבעתי שזולת עצם רישומן ועובדת קיומן המשפטי של אותן חברות זרות מתחלפות, לא היו החברות בעלות תפקיד ונגיעה אמיתיים בפעילות השתלת הכליות. בהכרעת הדין הגעתי למסקנה כי לא הייתה כלל פעילות של החברות הזרות, המזכה אותם בזכות לקבל את תקבולי הפעילות, כי המצגים שהוצגו בעניין זה, במסגרת ההסכמים, ובכלל, אינם משקפים את המציאות, הם כוזבים ונועדו להטעות, כשהנאשם הוא ששלט בפעילות, לרבות בחברות הזרות, ועשה בהן שימוש לשם הצגתן במרמה כצד אמיתי להתקשרות. בהכרעת הדין קבעתי כי מדובר בעסקה בדויה, שאין בה ממש, שנערכה והוצגה למטרת התחמקות ממס.

ראיות לעונש

מטעם ההגנה העידו עדי אופי לטובת הנאשם.

עו"ד גיא בוסי תיאר את היכרותו רבת השנים עם הנאשם, סיפר כיצד הנאשם ורעייתו לקחו אותו תחת חסותם, מימנו את לימודיו האקדמיים ללא כל תמורה מצידו וסייעו לו לקדם את עצמו. הוא עמד על מידותיו הטובות של הנאשם ותיאר כיצד הוא מרבה לתרום ולעזור לבריות.

מר סטיבן האנס תיאר כי הקשר בינו לבין הנאשם נוצר על רקע הצורך בהשתלת כליה עבור בנו, ותיאר את ביצוע ההשתלה בפליפינים, בטיפולו הבלעדי של הנאשם. העד עמד על אופיו החיובי של הנאשם ועל תרומתו הרבה לזולת.

הגברת שרה בן עזרא סיפרה על הסיוע שהעניק הנאשם לבתה אשר לימים נפטרה. העדה תיארה שהנאשם עזר לה להתמודד מול הקשיים הבירוקרטיים הכרוכים בביצוע ההשתלה, וציינה כי בלעדיו לא הייתה ההשתלה מתבצעת. העדה מסרה כי הנאשם ליווה את בתה עד ליום מותה.

גברת יפה נחמני העידה כי היא מכירה את הנאשם מזה כ- 25 שנים, תיארה כיצד הנאשם עזר לה במהלך השנים בענייניה האישיים וסייע לה כלכלית ונפשית. העדה עמדה אף היא על אופיו הטוב של הנאשם וסיפרה כי הוא מרבה לתרום ולסייע.

מר הרצל אלימלך הכיר את הנאשם במסגרת פועלו במערכת שיקום לילדים ונוער בסיכון ומסר כי הנאשם השקיע את מרצו וכספו במטרה לתרום לפעילות, לשפרה ואף להרחיבה.

עדות רעייתו ובתו של הנאשם

במעמד הטיעונים לעונש נכחו באולם רעייתו ובתו של הנאשם, שפנו באופן ספונטני וביקשו לומר דברים, לא לזכות הנאשם. ההגנה לא התנגדה לבקשתן, והנאשם הביע את רצונו שהשתיים ישמעו, לאחר שהובהרה לנאשם המשמעות של עדותן. המאשימה לא זימנה את השתיים כעדות ולא הביעה התנגדות שישמעו.

גברת מיכל דיין רעיית הנאשם מסרה כי כיום השניים פרודים. היא תיארה כיצד הכניס הנאשם את בני המשפחה לתסבוכת כלכלית משלא עמד בתשלומי המשכנתא כך שכעת המשפחה עלולה להיות מפונה מביתה. גברת דיין עמדה על מצבה הכלכלי הקשה של המשפחה וטענה כי לנאשם מקורות כספיים משמעותיים בחו"ל. עוד סיפרה כי הנאשם פגע בבתם לאחר שזייף שקים על שמה בסכומים משמעותיים, וכן כי במעשיו אלו סיבך את בני המשפחה עם גורמים עברייניים בעולם התחתון. היא הבהירה כי היא לא מודעת לגובה הסכומים הנאשם המצויים בחו"ל, והיא ניזונה משמועות, וכן ציינה כי הנאשם נמנע מתשלומי המשכנתא באופן יזום ומכוון, זאת במטרה לצייר תמונה לפיה מצבו הכלכלי דחוק.

הבת, אלמוג כהן סיפרה כי הנאשם זייף 675 שקים על שמה מתוך חשבון בנק שפתחה למענו. היא תיארה כי בתקופת ילדותה תפקד הנאשם כאב נהדר, אם כי בשנים האחרונות התנהגותו ויחסו כלפי בני המשפחה התדרדרו. לפי תיאוריה, מצויה המשפחה תחת איומים שלא לפנות למשטרה ביחס לזיוף השקים, וזו הסיבה שלא התלוננה על מעשיו ביחד עם הקושי שבהגשת תלונה נגד אביה. העדה תיארה כי סמכה על אביה באופן מלא וללא כל חשש לכן חתמה בעצמה על 75 שקים עבורו, אולם הוא ניצל זאת לרעה והזמין בעצמו עשרות פנקסי שקים נוספים מלבד לאלה שנתנה לו ביוזמתה. העדה מסרה כי מרבית השקים שולמו והוחזרו ותיארה כי המשפחה מתנהלת בחשש ונמנעת מהכנסת אנשים לביתה נוכח חששה מגורמים עברייניים בשוק האפור.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנה להכרעת הדין המרשיעה, עמד על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו, ביניהם השוויון בנטל המס ויציבותה של הקופה הציבורית. אשר למידת הפגיעה בערכים המוגנים טען כי מדובר בפגיעה אנושה. אשר למידת הנזק שנגרם, הדגיש ב"כ המאשימה את התחמקות הנאשם מתשלום מס בגובה של כ- 120 מיליון ₪, וכן הפנה למבנה המורכב של החברות הזרות שהוקמו בחו"ל, מבלי שניתן לגלות מיהם בעלי החברות, תוך שינוי שמותיהן במטרה לטשטש עקבות, הכל במטרה להתחמק מתשלום המס, וכן להוצאת חשבוניות לכאורה מהחברה הזרה, כאשר זו בפועל כלל אינה קיימת. לשיטתו, העובדה שהנאשם פעל בתחכום מקשה על גילוי המעשים ומגדילה את מידת הנזק לו גרם הנאשם במעשיו. ב"כ המאשימה טען כי מדובר במעשים מתוכננים שבוצעו למטרות בצע כסף בלבד, כאשר הנאשם פועל תוך הבנה ברורה של מעשיו. הוא הדגיש את חומרת מעשי הרמייה שבוצעו, וטען שהמס שנגרע מקופת המדינה בעקבות המעשים עומד על עשרות מיליוני שקלים. ב"כ המאשימה טען למתחם עונש הנע בין 8 ל- 11 שנות מאסר, והפנה לפסיקה, תוך ששם דגש על אופי המעשים וסוג הנזק שנגרם. אשר לרכיב הקנס נטען כי זה אמור לבטא תגובה

הולמת למעשים אשר בוצעו ממניעים כלכליים טהורים, וטען למתחם קנס הנע בין שני מיליון לבין 10 מיליון ₪.

אשר לענישה הקונקרטית, ציין ב"כ המאשימה כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ואף הערים קשיים על רשויות החקירה בגילוי העבירות. עוד ציין כי הנאשם לא הסיר את המחדלים, כך שלא נעשו מאמצים לתיקון מעשיו. אשר לנושא חלוקת הזמן, עמד ב"כ המאשימה על גלגולי התיק עד להגעתו לפרקליטות לצורך גיבוש עמדה והגשת כתב אישום, וציין את פרק הזמן הממושך אשר נדרש לבחינת התיק וקבלת החלטות בעניינו, זאת כאשר הנאשם שמר על זכות השתיקה באופן שהקשה עוד יותר על קבלת ההחלטות. הוא טען כי התיק התגבש בשנת 2011 כאשר כתב האישום הוגש כשנתיים לאחר מכן, וטען כי ביחס לתיקים בהיקף דומה ונוכח מורכבותו של התיק מדובר בפרק זמן סביר. ב"כ המאשימה טען כי אין לבחון את טענות השיהוי במסגרת הגנה מן הצדק וזאת משלא נפגעו זכויות הנאשם ולא הוצגה התנהלות בעייתית מצד הרשות. ב"כ המאשימה ביקש מבית המשפט לשקול שיקולי הרתעה בעת גזירת העונש בתוך המתחם, על כן טען לענישה ברף העליון, הן ביחס לרכיב העונש והן ביחס לרכיב הקנס. לעניין הנאשמת עתר ב"כ המאשימה שיושת קנס באותם היקפים.

ב"כ הנאשמים הפנה להכרעת הדין ולקביעה כי אין מדובר בריבוי עבירות, עמד על הערכים המוגנים שנפגעו, על האבחנה בין הכנסה להכנסה חייבת ועל ההיקפים הכספיים הנכבדים הנזכרים בכתב האישום, שהם פועל יוצא של העובדה שהעבירה עוסקת בהכנסה בכללותה, ואינם מלמדים על ההכנסה החייבת ועל המס שנגזל. הסנגור דירג את מידת אשמתו של הנאשם כבינונית, תוך שפירט כי לנאשם אמנם היה תפקיד מרכזי בביצוע המעשים, כי הפעילות נעשתה בחבורה ותוך יכולת להשפיע על אחרים, אולם הדגיש כי הנאשם לא יכול היה לבצע את המעשים לולא עו"ד אפרימה, אשר הווה חולייה מרכזית במערך ההשתללות ובהקמת החברות הזרות ותפעולן. ב"כ הנאשם טען כי לאפרימה תרומה משמעותית בביצוע העבירות בשיטתיות ובתכנון בהן בוצעו. אשר למידת הנזק שנגרם, טען ב"כ הנאשם כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, יש לאמוד את הנזק שנגרם בהתאם לסכום המס שהיה על הנאשם לשלם ואשר נגזל מהקופה הציבורית. הוא ציין שלא צמח לנאשם רווח כלכלי רב ממעשיו, וטען שמבחינת גובה ההכנסה החייבת לא גרם הנאשם כל נזק במעשיו. בהקשר זה הפנה להליך האזרחי התלוי ועומד בבית המשפט המחוזי בשאלת גובה ההכנסה החייבת, וטען כי לנאשמים טענות כבדות משקל, וכי פקיד השומה עיכב בכוונת מכוון את מועד הגשת הסיכומים על מנת שלא תנתן קביעה שיפוטית בנושא זה. אשר למתחם העונש ההולם, הפנה הסנגור לשורת פסקי דין, וטען כי זה נע בין 42 ל- 62 חודשי מאסר. בנוגע למתחם הקנס ציין הסנגור את מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם וחובותיו לנושים שונים העומדים על עשרות מיליוני שקלים וטען למתחם הנע בין 20,000 ₪ לבין 350,000 ₪. עוד טען כי מאז תחילת ניהול ההליך הפלילי, מצוי הנאשם בהליך מדורג של שיקום, אלא שטענה זו נטענה בצמצום ומבלי שהוצגה לכך כל אסמכתא. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, טען הסנגור כי הנאשם ללא עבר פלילי וכי הוא כבן 60, ומכאן הפגיעה העלולה להיגרם לו כתוצאה מעונשו. עוד טען להשלכות הענישה על בני משפחתו של הנאשם בעקבותיה עלול להיגרם להם קושי כלכלי רב. אשר להתנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, הפנה הסנגור לשורת עדי האופי שהגיעו להעיד לטובת הנאשם וכן לדברי העדים במסגרת שמיעת הראיות. אשר לנושא חלוקת הזמן הפנה ב"כ הנאשם להכרעת הדין בה צוין כי לא נמצאה סיבה מספקת לאי הגשת כתב האישום במועד מוקדם יותר מלבד השלמת חקירותיהם של אפרימה וזכי שפירא. לאור המקובץ לעיל, עתר הסנגור למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש לו טען.

הנאשם בדבריו תיאר כי ניסה להסיר את המחדלים אולם נוכח קשיים שהערימה הפרקליטות הדבר לא הסתייע. אשר

למצבו הכלכלי הציג בפניי הנאשם דו"ח תיקים לחייב מלשכת ההוצאה לפועל (נע/1) ונסח רישום מקרקעין ביחס לביתו של הנאשם המעוקל על ידי ההוצאה לפועל (נע/2). הנאשם אמר כי הוא יודע שפעולותיו היו לא נכונות וכי עשה טעויות רבות, הכחיש קיומם של כספים בחו"ל, הביע חרטה כלפי משפחתו ותיאר כי במהלך כל חייו פעל בשליחות ולמטרת הצלת חיי אדם.

דין והכרעה

הערכים המוגנים

תשלום מס אמת במועד חיוני לניהול המשק והכלכלה. עבריינות המס הנעשית במרמה מתוך כוונה להשתמט ממס מסיבה נזק כבד לאינטרס הציבורי הקולקטיבי, פוגעת בקופה הציבורית, באמון הציבור בשלטון החוק, בעקרונות של ישר ושוויון ובכיסו של כל אזרח שומר חוק הנדרש לשאת בנטל מיסים כבד יותר בשל השתמטותם של אחרים. עבירות המס פוגעות בציבור בכללותו ובאופן מוחשי בעוסקים באותו תחום המנהלים את עסקם בצורה חוקית ומשלמים מס כדין, המצויים בנחיתות מבחינת התחרות העסקית עם עברייני מס העוסקים באותו תחום. בשל ההשתמטות ממס יש פגיעה בתקציב המדינה וביכולת התכנון של התקציב. עסקינן בעבירות שקל לבצען, ובמקרים רבים קשה לחשפן, המבוצעות ממטרה של כדאיות כלכלית. עבירות המס מאופיינות לא פעם בכך שהן מבוצעות על ידי אנשים נורמטיביים ביסודם, אשר לא יעלו בדעתם לשלוח ידם לכיס חברם, אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי, תוך שניתן מצידם צידוק כביכול למעשים בכך שהנגזל חסר פנים וצורה.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים נקבעת בהתחשב בהיקפי הסכומים, וכן במידת התכנון, התחכום, השיטתיות, הטשטוש וההסוואה של מעשי העבירה.

מדיניות הענישה

מדיניות הענישה לעבירות מס הנעברות במטרה להתחמק ממס, במיוחד כשמדובר במעשים בהיקפים כספיים נכבדים, המתפרשים על פני שנים, כוללים תכנון ונעשים בתחכום, תוך ביצוע פעולות הסתרה המקשות על גילוי, ושימוש בגורמים וחברות משתנים, היא מחמירה וכוללת עונשי מאסר ממושכים. כמו כן ניתן דגש לשיקולי הרתעה אישית וציבורית, וככלל הנסיבות האישיות נסוגות מפני האינטרס הציבורי.

שני הצדדים הציגו פסיקה. במרבית פסקי הדין לא נקבעו מתחמי ענישה. להלן אדרש לפסקי דין, בין אלה שהציגו הצדדים ובין אחרים, שאינם תולדה של הסדר טיעון סגור, ושניתן להקיש מהם בשינויים המחוייבים להליך שלפניי.

ע"פ 5957/12 **רביזדה נ' מדינת ישראל**, במסגרתו אושר מתחם ענישה הנע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל ומתחם קנס הנע בין מיליון לשני מיליון ₪ ביחס לעבירות על פקודת מס הכנסה בקשר להכנסה בהיקף של כ-40 מיליון ₪ ועבירות על חוק מע"מ, כשהמע"מ עמד על כ-7 מיליון ש"ח. מדובר בסכומים והיקפים כספיים נמוכים בהרבה ומנגד בעבירות התחמקות משני סוגי מס.

ע"פ 5783/12 **גלם נ' מדינת ישראל** (להלן: "עניין גלם"), בו נדחה ערעור המערער אשר נדון לעשר שנות מאסר ו- 5 מיליון ₪ קנס, לאחר שהורשע בביצוע עבירות על חוק איסור הלבנת הון, פקודת מס הכנסה וחוק מע"מ, תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות. סכומי המע"מ עמדו על כ- 52 מיליון ₪ והיקף ההכנסה שהושמטה וכספים שלא נוכו במקור עמד על למעלה מ- 312 מיליון ש"ח. תיק זה חמור בהרבה מהתיק שלפניי. לא נקבעו בתיק מתחמי ענישה.

ע"פ 3336/12 **רבי נ' מדינת ישראל**, בו הועמד עונשו של המערער על שבע שנות מאסר וקנס בסך מיליון שקלים בגין שורת עבירות על חוק מע"מ ופקודת מס הכנסה. הנאשם עשה שימוש בחשבוניות פיקטיביות שהיקפן הכספי מסתכם בכ- 50 מיליון שקלים, ועבר עבירות על פקודת מס הכנסה בהיקפים כספיים של כ- 80 מיליון ₪. לא נקבעו בתיק מתחמי ענישה.

רע"פ 7759/14 **שבת נ' מדינת ישראל**, בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שנגזרו עליו 6 וחצי שנות מאסר בקשר למעורבותו בעבירות של סחר בחשבוניות פיקטיביות, כשסכומי המע"מ עמדו על כ- 20 מיליון ₪ וסכומי השמטת ההכנסה על 93 מיליון ₪. יצוין כי במסגרת גזר הדין קבע ביהמ"ש לפרשות שונות, שסכומיהן שונים, מתחמי ענישה שתחתיתם נעה בין 36 ועד 54 חודשי מאסר, ותקרתם בין 60 לבין 78 חודשי מאסר. ביהמ"ש המחוזי, שהפחית 18 חודשים מהעונש המקורי שעמד על 8 שנים, והעמידו על 6 וחצי שנים, ציין כי מתחמי הענישה גבוהים במידת מה. בית המשפט העליון מצא שלא להתערב בפסיקת ביהמ"ש המחוזי.

רע"פ 4261/13 **נמני נ' מדינת ישראל**, במסגרתו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירות על חוק מע"מ, לרבות שימוש בחשבוניות פיקטיביות בסכומי מע"מ של כ- 22 מיליון ₪ והשמטת הכנסות בסכומים של כ- 41 מיליון ש"ח. בית משפט השלום קבע מתחם של 4 - 6 שנות מאסר, בית המשפט המחוזי קבע מתחם שבין 5 - 7 שנות מאסר וגזר 5 וחצי שנות מאסר לצד קנס. בית המשפט העליון מצא שאין הצדקה להתערב בעונש.

ע"פ 4316/13 **חג'אמה נ' מדינת ישראל** כולל עבירות מגוונות, כשעניינו של אישום המס, שהוא האישום החמור והמרכזי, בהשמטת הכנסות שנעו בין 12 - 34 מיליון ₪, כשלגבי כל המעשים קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה של 2- 5 שנות מאסר, וגזר 36 חודשי מאסר. בית המשפט העליון החמיר את עונשו של המערער והעמידו על ארבע וחצי שנות מאסר, לצד קנס בסך 750,000 ₪. מדובר בתיק שהיקפיו נמוכים בהרבה וחומרתו פחותה בהרבה.

רע"פ 4791/08 **כהן נ' מדינת ישראל**, נדון עניינו של נאשם שהורשע בשימוש בחשבוניות פיקטיביות בסכום של 36 מיליון ₪ שהמע"מ בגינן עמד על 6 מיליון ₪ והשמטת הכנסות של 19 מיליון ₪. בבית משפט השלום נגזרו שישה חודשי מאסר לצד קנס בסך 400,000 ₪, בבית המשפט המחוזי הוחמר העונש ל- 30 חודשי מאסר ובית המשפט העליון הפחית את עונש המאסר ל- 20 חודשים. מדובר בתיק שהיקפיו נמוכים בהרבה וחומרתו פחותה בהרבה. לא נקבעו בתיק מתחמי ענישה.

מתחם הענישה

לעניין מספר האירועים, שני הצדדים ראו במעשים בכללותם אירוע עונשי אחד, ובהתאם למבחן הקשר ההדוק דעתי

כדעתם.

בבואי לבחון את חומרת המעשים בנסיבותיהם, אני לוקחת בחשבון בראש ובראשונה את העובדה שמדובר בפעילות מתוכננת ומתוכננת, שכללה שימוש בחברות זרות מגוונות, שהמידע על זהות העומדים מאחוריהן, נותני ההוראות והנהנים מהן אינו נגיש ואינו גלוי, ושחלק לא מבוטל מהן הוקמו במקלטי מס, תוך החלפה מידי מספר שנים של אותן חברות, שכביכול מבצעות את כל הפעילות. בהקשר זה, אעיר כי לא ניתן כל טעמים שאינם קשורים למרמת המס לקיום של מארג החברות ולשינויים בהם, והפעילות נטווחה בתכלית עיקרית של התחמקות ממס. על מנת לקדם את הטשטוש וההסוואה, דאגו הנאשמים לעריכת מסמכי התקשרות ומסמכים נוספים כוזבים שיצרו את התמונה הבדויה, הכינו חותמות, השתמשו בהם, והפיקו מסמכים כביכול של גורמים זרים. מדובר בתכנית מרמה מחושבת, מתוכננת וקשה לגילוי. המעשים התמשכו על פני שנים ארוכות מאד, כשהפעילות הייתה ענפה מאד והיקפיה הכספיים גבוהים ביותר ומגיעים להכנסות בסכום כולל של כ- 117 מיליון ₪.

ההוגה, היוזם, המתכנן והמבצע של הפעילות כולה, הן פעילות השתלת הכליות והן מעשי מרמת המס, הוא הנאשם, וזאת בעצמו ובאמצעות הנאשמת הנמצאת בשליטתו הפונקציונלית המלאה. יוער בהקשר זה כי התכנון והאקטיביות מצד הנאשם באים לידי ביטוי לא רק בשלב של הגיית התכנית העבריינית והוצאתה אל הפועל במהלך השנים, אלא גם בכל מגעיו עם רשות המיסים, בעת שהתבקש ליתן הסברים, וסיפק תשובות שיש בהן מצגים כוזבים אקטיביים, כמפורט בהכרעת הדין. עצם המשך הפעילות במקביל להתנהלות מול רשות המיסים מלמדים על נחישותו ותעוזתו של הנאשם.

אשר לטענה שהעלתה ההגנה בדבר מידת מעורבותו של עו"ד אפרימה ותרומתו לפעילות, טענה זו אינה מקובלת עליי. אכן, כפי שפורט בהרחבה בהכרעת הדין, עו"ד אפרימה היה דמות מעורבת בפעילות, בכובעים ובהקשרים שונים, ואף נטל חלק פעיל בפעילות הנוגעת לגופים הזרים, יזם את החתמת המטופלים על חוזים עם החברה הזרה, וניתן להיווכח מהראיות כי בוצעו במשרדו בדיקות משפטיות שכותרתן תכנון מס. אלא שלא עלו מן המסכת הראייתית שהוצגה ראיות המלמדות על מעורבות של עו"ד אפרימה מבחינת התכנון או הביצוע של מרמת המס, לא ניכרה מעורבות שלו במסמכי הנהלת החשבונות של הנאשמת, בפעילות הכספית, באופן רישום התקבולים, במסמכים שניתנו כנגד הכספים, בדיווחים לרשויות ועוד. בכל אלה שלט הנאשם באופן בלעדי בצורה צנטרליסטית, כשהוא מעורב עד רמת הפרט הקטן ביותר, ומנחה מתי להוציא חשבונית או קבלה ואיך לרשום את הדברים ולדווח עליהם. אין בעובדה שעו"ד אפרימה נחקר תחת אזהרה כדי לשנות מן האמור, ולאחר ששמעתי את עדותו באריכות ונתתי בה אמון מלא, לא התרשמתי ממעורבות שלו בתכנית הפלילית. לפיכך, אין מקום לטענה לפיה לעו"ד אפרימה יש חלק בפעילות באופן המקטין את חלקו של הנאשם ומשליך על מידת אחריותו של הנאשם (אין גם מקום לטענות של אכיפה בירנית, שמקומן הגיאוגרפי בפרק הבא).

המוטיבציה של הנאשם בכל הפעילות היא כספית גרידא, היינו מקסום השאת הרווחים מהפעילות, בהתעלם מחובות הדיווח לרשויות המס כדין על ההכנסות ומחובת תשלום המס.

לעניין הנזק שנגרם, בעבירות מס נגרמים נזקים ישירים כספיים ונזקים עקיפים, שהעיקריים בהם כוללים פגיעה במנגנון הדיווח, הפיקוח ויכולת תכנון התקציב, פגיעה בשוויון ובאמון הציבור. בבסיס העבירות המטריאליות על פקודת מס הכנסה עומדת חובת התיעוד המלא, הדיווח כדין ותשלום המס הנגזר מדיווח תקין, ולא בכדי העבירה נסובה על השמטת

ההכנסה ואינה מצטמצמת להכנסה חייבת ולמס שלא שולם. בהקשר זה אציין כי בתי המשפט חזרו ושנו כי:

"המבחן הוא מבחן ההכנסה ואין מקום, בנסיבות מעין אלה, לערוך חישוב... ולהגיע לתוצאה חשבונאית המשקפת את המס הסופי אותו היה על המערער לשלם... לענייננו, די בכך שמדובר בהעלמת הכנסות בהיקפים גבוהים ביותר, ואין מקום לחישובים נוספים מעבר לכך." (עניין גלם).

אשר להיקפה של ההכנסה, העלתה ההגנה את הטענה כי יש להוריד מהסכום הכולל את מרכיב המע"מ, שאינו חלק מהכנסתו של נישום והוא מחוייב בהעברתו. אכן, מרכיב המע"מ אינו מהווה חלק מההכנסה, אך זאת מקום שהנישום מדווח כדין ומעביר את מס העסקאות לרשויות מע"מ. לעומת זאת, מקום שלא היה כלל דיווח וכל התקבולים היו בשליטת הנאשמים, אין מקום להפחתת סכום המע"מ מהסכומים הכלליים שצוינו. טענה ממין זה היא טענה ממשפחת הטענות שחוזרות ונטענות בדבר התחשבות בהוצאות, מדרגות מס, הפסדים וכיוצא באלה טענות. בעניין גלם אמר בית המשפט ביחס לטענות אלה:

"על כך ניתן להוסיף כי ההנחה שמבקשים עברייני מס מבית המשפט להניח, לפיה אם ההכנסות היו נרשמות כדבעי, לא היה משולם מס, או שהיה משולם מס בסכום נמוך, לאור קיומם של הוצאות או הפסדים, כלל אינה מחויבת המציאות. הוצאות והפסדים אלה לא הוכחו, ובוודאי שלא הוכח כי מדובר בהוצאות או בהפסדים הניתנים לניכוי או לקיזוז לצורך מס. יתרה מכך, עברייני מס אלה, שאינם רושמים את ההכנסות בספריהם, אין סיבה להניח לטובתם כי דווקא את ההוצאות או ההפסדים היו רושמים כדת וכדין."

מבלי למעט מן האמור אעיר כי מקום שקיימת קביעה שאינה במחלוקת, ולא זה מצב הדברים בהליך שלפניי, בדבר גובה המס שנדרש תשלומו לשם הסרת המחדל, עשוי נתון זה להיות רלבנטי בתוך מכלול השיקולים כחלק מהנתונים הקשורים לנזק הישיר (רע"פ 10519/09 חרבאוי נ' מדינת ישראל). עם זאת, הסמכות לקביעת סכום המס לשם הסרת המחדל נתונה לפקיד השומה ולא לנאשם (עניין גלם), וזה האחרון יכול לערער עליה לביהמ"ש במסגרת הליכי ערעור על שומה. בהקשרן של ההוצאות, אעיר כי אני מתעלמת מכך שהפעילות לוותה בהוצאות קבועות של עשרות אלפי דולרים לכל מטופל בגין עלויות הניתוח בחו"ל ועלויות הנסיעה והשהות בקשר לניתוח. עם זאת, בהעדר קביעה של גובה ההוצאות המוכרות וסכום המס, לא אדרש לעניין מעבר להערה כללית זו.

ביחס להליכי הערעור על השומה העלתה ההגנה טענה נוספת, לפיה רשויות המס במסגרת ההליך האזרחי התלוו ועומד בין הצדדים, עיכבו בכוונת מכוון את הגשת סיכומיהם כדי למנוע הכרעה של בית המשפט עובר לגזירת הדין. בחנתי את הטענה על סמך מסמכי בי דין אליהם הפנתה ההגנה בהודעה משלימה ועל סמך תגובת המאשימה. לא מצאתי במסמכים אינדיקציה לפעולה שיש בה את אותה כוונה שמייחסת ההגנה לרשויות המס, והתרשמתי כי שני הצדדים חזרו וביקשו מביהמ"ש המחוזי הדין בעניינם בהליך המס דחיות חוזרות ונשנות, עד כי בית המשפט נאלץ להביע מורת רוח מהתמשכותו של ההליך שתחילתו בשנת 2008.

שקלול כל הנתונים הנזכרים, תוך לקיחה בחשבון של ריבוי המעשים והתפרשותם על פני שנים, אופי המעשים, מידת התחכום והתכנון, פעולות ההסתרה, ההיקפים הכספיים, וחלקו המרכזי של הנאשם, בהתחשב במדיניות הענישה

ובפגיעה בערכים המוגנים שהיא בדרגה גבוהה, מביא אותי למסקנה כי מתחם הענישה למעשים בכללותם נע בין חמש וחצי שנים ועד תשע שנות מאסר.

לעניין הענישה הכספית, עבירות המס מבוצעות מטעמים של כדאיות כספית, ומצדיקות ענישה כספית ממשית ומוחשית שתעקר את הכדאיות בביצוען. בהתאם להוראות הדין, נדרש בית המשפט לבחון שאלות של חוסר יכולת כבר בעת קביעת מתחם הקנס, תוך שקלול נושא זה לצד יתר הנתונים המכתיבים את מתחם הקנס. בהליך שלפניי הוצג דו"ח תיקים בהוצל"פ על שם הנאשם בו צוין כי היקף החובות עומד של 7.7 מיליון ₪ (נע/1). עוד הוצג נסח רישום מקרקעין המלמד על משכנתא על הבית (נע/2), כשלעניין העובדה שהנאשם אינו מתגורר בבית, וטענות רעייתו שבפירוד, אני מפנה לאמור לעיל. בהתחשב במכלול השיקולים שפורטו, בהתחשב במעמדו של הנאשם בפעילות, במעמדו בנאשמת ובכך שהנאשמת אינה פעילה, אני סבורה כי מתחם הקנס לנאשם נע בין 750,000 ₪ לבין 2.5 מיליון ₪. זאת, לצד התחייבות להמנע מעבירה.

הענישה הקונקרטית

לא מתקיימים כל טעמים לסטייה ממתחם הענישה. ההגנה אמנם הזכירה בלשון רפה את נושא השיקום, אלא שאין כל שיקום כמשמעותו בחוק העונשין שמחייב בחינה על ידי בית משפט.

בתוך מתחם הענישה יש חשיבות לנסיבות לחומרה ולקולא שלהלן:

ראשית, הנאשם כפר במיוחס לו, ניהל הוכחות והורשע בכל המיוחס לו. עובדת הכפירה, כמובן, אינה עומדת לחובתו, אך אין הוא יכול להנות מן ההקלה וההתחשבות הניתנת למי שלקח אחריות על מעשיו והביע צער וחרטה. לעניין מידת האמון שנתתי בטענות הנאשם אני מפנה לממצאי הכרעת הדין.

שנית, הנאשם אמנם בדבריו האחרונים, מצא לנכון להביע צער, אם כי היה קושי להבין אם הוא רק מצר על התוצאה הקשה מבחינתו או ניחם על מעשיו. כך או כך, בעבירות המבוצעות משיקולי תועלת כלכלית, ועבירות המס בראשון, נבחנת החרטה במעשים, היינו בהסרת המחדל. בהליך שלפניי הוצאו שומות לפני שנים ארוכות, והנאשם לא שילם במהלך כל אותן שנים כספים להסרת המחדל. כידוע, עובדת הסרת המחדל עשויה להביא להקלה בעונשו של נאשם ולהיפך. בהליך הנוכחי העובדה שלא הוסר המחדל עומדת כנסיבה לחובת הנאשמים.

שלישית, הנאשם נעדר עבר פלילי. עם זאת, אין מדובר במעידה חד פעמית, שכן המעשים התמשכו על פני שנים ארוכות ביותר והם שיטתיים.

רביעית, לאורך שמיעת הראיות עלו על דוכן העדים מושתלי כליה ובני משפחותיהם שתיארו את הנאשם כמלאך המושיע, כמי שתמך בהם בשעת מצוקה, הפגין מסירות ואיכפתיות, באופן החורג במידה ניכרת מן המצופה ממנו במסגרת העסקית. לעדים אלה, שהכרת התודה שלהם כלפי הנאשם הייתה ברורה ומוחשית גם בחלוף השנים, הצטרפו עדי

ההגנה שהעידו במסגרת ראיות ההגנה לעונש, וכל אלה ביחד ציירו תמונה של אדם שנרתם למען הזולת, מתמסר לסייע ללקוחותיו, משקיע ותורם מבחינה חברתית - ציבורית, ונתונים אלה עומדים לזכותו של הנאשם. לצד עדויות אלה, לא פשוט היה לשמוע את עדות בתו שעוררה רושם ענייני ואמין ואת עדות פרודתו.

חמישית, הנאשם בן שישים, קשריו בעת הזו עם משפחתו טעונים מאד, מצבו הכלכלי לפי המוצהר דחוק והעונש שאשית יפגע בו. לעניין הפגיעה במשפחה, נוכח דברי הפרודה והבת, לא אתייחס לכל פגיעה במשפחה. לעניין טענות הקשורות למצבו הנפשי, אני מפנה להחלטתי בה קבעתי כי הנאשם אינו לוקה במחלת נפש, ואוסף לכך כי לא התרשמתי גם מהפרעה קשה שאינה עולה כדי מחלת נפש, שיש לה השלכה על מציאות חייו היומיומית. לעניין ההפרעה בשינה ויתר הנתונים הרפואיים שעלו בתעודות הרפואיות שהוגשו במסגרת בירור המצב הנפשי, אני מתחשבת בנתונים אלה, אם כי אין מדובר בנסיבות רפואיות מורכבות.

שישית, לעניין הזמן שחלף, אני מפנה לדברים שנאמרו במסגרת הכרעת הדין. אני לוקחת בחשבון את מורכבות התיק והיקפו, את שתיקת הנאשם וחוסר שיתוף הפעולה שלו בחקירות, את הקשיים שנבעו מאופי התיק ואת העדויות החשובות שהתווספו בראשית שנת 2013. בשל מכלול הנתונים הללו לא מתקיים שיהיו המבסס טענות של הגנה מן הצדק, לא לעניין האחריות ואף לא בשלב העונש. עם זאת, אני סבורה כי ניתן להתעלם מן העובדה שמרבית פעולות החקירה בוצעו בשנת 2009, ובראשית שנת 2013 בוצעה השלמת חקירה משמעותית אך תחומה של עו"ד אפרימה וזכי שפירא, כשבתווך נערכה חקירה נוספת של הנאשם בה שמר על זכות השתיקה ושימוע בשנת 2012. אף אם האילוצים שנמנו גרמו ללוחות הזמנים שפורטו, יש משמעות לכך שהנאשם נותן את הדין היום על עבירות שתחילתן במאה הקודמת, כשכתב האישום הוגש שש שנים לאחר המעשים המאוחרים וארבע עשרה שנים אחרי המוקדמים. לנתון זה יש משמעות לא מבוטלת מבחינת מיקום הנאשם במתחם הענישה.

שביעית, לעניין טענות למחדלי חקירה וטענות הגנה מן הצדק נוספות שהועלו, בוררו ונדחו במסגרת הכרעת הדין, ההגנה לא מצאה לנכון לבקש מבית המשפט להקל בעונש בהקשר, ומשכך אין מקום להרחיב בעניין זה. בתמצית אציין כי הטענה היחידה שעשויה להיות לה משמעות מינימלית נוגעת לאותם עדים שהיה מקום לפעול לשם חקירתם, כמפורט בהכרעת הדין, אלא שכפי שצוין בהכרעת הדין, לא היה במחדל כדי לפגוע מהותית בהגנת הנאשם.

שמינית, לעניין שיקולי הרתעה אישית, לאור העובדה שהנאשם התמיד במעשיו וביצע פעולות אקטיביות לקידום המעשים ולעיבוי ההסוואה, בעת שנדרש ליתן תשובות לרשויות המס האזרחיות, ובעת שהוצאו שומות מהן עלה כי רשויות המס אינן מקבלות את המצגים שהציג בפניהם בדבר אופי הפעילות, אני סבורה כי יש מקום להחמרה מסוימת בענישה לשם הרתעה אישית. עם זאת, מדובר בהחמרה תחומה מאד לאור ותק המעשים והעבירות.

סוף דבר מכלול השיקולים, ובעיקר הזמן הארוך שחלף, ונסיבות הזכות האישיות של הנאשם, לרבות העדר העבר, מביאים אותי למסקנה כי על אף העובדה שלא הוסר המחדל, ועל אף הצורך בהרתעה, אין למקם את הנאשם בחלק הגבוה של מתחם הענישה, אלא בשליש התחתון של המתחם, בחלקו הגבוה של מקטע זה. לעניין הענישה הכספית, בשל הנתונים שפורטו כמו גם החזקת הכספים ואי השבת הגזילה לאוצר המדינה, יש למקם את הנאשם בחלק האמצעי של מתחם הקנס.

אשר על כן, על הנאשמת אני גוזרת:

1. קנס סמלי בסך 200 ₪. הקנס ישולם עד ליום **1.5.16**.

על הנאשם אני גוזרת:

1. מאסר בפועל לתקופה של 75 חודשים.
2. מאסר על תנאי למשך 18 חודשים, לתקופה של 3 שנים משחרורו והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג פשע.
3. קנס בסך 1,000,000 ₪, או שנת מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרים תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, **כשהראשון בהם ביום 1.5.16. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון.**
4. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 250,000 ₪, להימנע במשך שנתיים משחרורו מביצוע עבירות מס מסוג פשע. לא יחתום הנאשם, ייאסר לתקופה של שלושה חודשים.

ככל שהופקדו כספים במסגרת התיק, הם יושבו לגורם המפקיד, בכפוף לכך שאין מניעה בדין להשיבם.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום ו' ניסן תשע"ו, 14/04/2016 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת

החלטה

לצורך הגשת ערעור ולאחר שהובהר כי בכוונת הנאשמים לערער, הן על הכרעת הדין והן על גזר הדין, אני מורה על עיכוב עונש המאסר בלבד, וזאת עד ליום 29.5.16 לשם הגשת ערעור, בכפוף לעמידה בערבויות שאפרט.

יצוין כי כנגד הנאשם מתנהל הליך פלילי נוסף שמספרו 28516-08-14, במסגרתו היה הנאשם עצור עד החלטה אחרת

במשך תקופה, ולאחר מכן שוחרר בתנאים מגבילים, לרבות איזוק אלקטרוני, והפקדת כספים וחתימה על ערבויות העומדים בתוקפם גם בעת הזאת. בשלבים מוקדמים לגזר הדין בהמלצת בית המשפט, הוסכם לעשות שימוש בחלק מאותן ערבויות להבטחת התייצבות להליך שבפניי. כעת, משניתן גזר הדין, אני סבורה כי הערבויות הנדרשות לצורך הבטחת ההתייצבות לריצוי לעונש צריכות להיות ערבויות עצמאיות בתיק זה בלבד. הובהר לבית המשפט כי קיימות שלוש ערבויות צד ג' בסך 50,000 ₪ כל אחת בתיק זה, וכן הפקדה בסך 20,000 ₪.

בנסיבות אלה נדרשות ערבויות כדלקמן:

1. קיים צו עיכוב יציאה מן הארץ. הדרכון מופקד במזכירות בית המשפט בבאר שבע. צו עיכוב היציאה מן הארץ בתיק זה, כמו גם הפקדת הדרכון, יעמדו בתוקפם עד לסיום מלא של ההליכים בתיק, או עד התייצבות הנאשם לריצוי מאסרו. **המזכירות תשלח עותק מפרוטוקול הדין למזכירות בית המשפט בבאר שבע.** ככל שאין עוד הצדקה בהפקדת הדרכון בקשר להליך בבאר שבע, נדרשת המזכירות בבאר שבע להעביר באופן מיידי את הדרכון למזכירות בית המשפט בתל אביב, ולא להשיבו לנאשם.
 2. הפקדה במזומן בסכום כולל של 120,000 ₪. סך של 20,000 ₪ מופקד בתיק זה, כך שיתרת הסכום עומדת על 100,000 ₪ נוספים. סך של 30,000 ₪ מהווים תנאי לשחרור הנאשם, והיתרה בסך 70,000 ₪ תופקד עד ליום 20.4.16.
 3. ערבות עצמית בסך 500,000 ₪.
 4. ערבות צד ג' בסכום כולל של 500,000 ₪. מספר הערבים נתון להחלטת הנאשם ובלבד שלא יעלה על עשרה ערבים, וכי כל הערבים יאושרו על ידי מזכירות בית המשפט בהתאם לפרוצדורה המקובלת.
- ככל שהופקדו ערבויות צד ג' במסגרת הליך זה בלבד באופן עצמאי ומנותק מן ההליך הנוסף, ניתן לעשות שימוש באותן ערבויות, בכפוף לכך שתתווסף להן הצהרה מצד הערבים כי הם מודעים לכך שערבותם נועדה להבטיח התייצבות הנאשם לריצוי עונשו, והיא תעמוד בתוקף עד להחלטה סופית בתיק, או עד להתייצבות הנאשם לריצוי מאסרו לפי המאוחר. ניתנת ארכה לעניין מתן ההצהרה של אותם ערבים שחתמו על ערבות בתיק, וזאת עד ליום 18.4.16 בשעה 12:00. למען הסר ספק, בהעדר הצהרה ברורה מצד הערב בדבר מודעותו להיקף ערבותו, וככל שלא ניתנה הצהרה כזו על ידו בעת חתימה על ערבותו, אותה ערבות צד ג' לא תהווה חלק מן הערבויות בתיק. למען הסר ספק, מובהר כי כל אחד מערבי צד ג' הנוספים נדרש כחלק מתנאי ערבותו לחתום על ההצהרה האמורה, לפיה הוא מודע לכך שערבותו נועדה להבטיח התייצבות לריצוי עונשו, והיא תעמוד בתוקף עד להחלטה סופית בתיק, או עד להתייצבות הנאשם לריצוי מאסרו לפי המאוחר. חתימה על ערבויות צד ג' בהיקף כספי כולל של 250,000 ₪ מהווה תנאי לשחרורו של הנאשם, וחתימת ערבים צד ג' על יתרת הסכום תיעשה עד יום 20.4.16. למען הסר ספק, ניתן לעשות שימוש בערבויות צד ג' עצמאיות

החתומות בתיק זה באופן מיידי, גם ככל שלא נלווית להן אותה הצהרה, וזאת לאור הארכה שניתנה לרישום ההצהרות עד ליום 18.4.16 בשעה 12:00.

כל הערבויות יעמדו בתוקפן עד להתייצבות הנאשם לריצוי המאסר או עד לסיום כל ההליכים בתיק.

יש לאפשר חמש שיחות טלפון לרבות לטלפונים ניידים על חשבון המדינה.

ניתנה והודעה היום ו' ניסן תשע"ו, 14/04/2016 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי , שופטת